

РЕЦЕНЗИЯ

за научно-изследователската и педагогическата дейност на
доц. Ирен Йорданова Пелтекова – доктор,
кандидат за заемане на академичната длъжност „Професор“
към катедра „Спортни игри и планински спортове“
от Департамента по спорт на СУ „Св. Климент Охридски“

Рецензент: *проф. Кръстю Църов, доктор*

Данни за конкурса

В обявения в ДВ, бр. 67/28.07.2020 г. от Софийския университет „Св. Климент Охридски“ конкурс за „Професор“ по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (физическо възпитание и спорт – баскетбол), за нуждите на Департамента по спорт, единствен кандидат е *доц. Ирен Йорданова Пелтекова - доктор*. Процедурата по провеждане на конкурса е коректна, без допуснати процесуални и административни нарушения.

Данни за кандидатката

Ирен Пелтекова завършва средното си образование в Спортно училище „Чавдар“ в София. Притежава магистърска и бакалавърска степен от НСА „Васил Левски“ с придобити специалности: „Учител по ФВС“ и „Треньор по баскетбол“. Била е състезателка по баскетбол (от 1975 г. до 1992 г.) във всички възрастови категории - от подрастващи до жени, както и треньор на деца в БК „БУБА“ от 1995 г. до 1997 г. През следващите 2 години (1998 и 1999) е хоноруван преподавател по спорт – баскетбол в СУ и НСА. Като треньор на отбора по баскетбол на НСА (жени) става шампион на НСГ през 1999 г. От 2001 г. до днес е треньор по баскетбол на представителните студентски отбори мъже и жени на СУ. През януари 2003 г. печели конкурс за асистент по баскетбол в СУ по Професионално направление 1.3., а през

2005 г. става главен асистент по спорт – баскетбол. Защи́тава дисертацио́нен труд на тема „Методика на обучението по баскетбол в условията на университетското образование“ през 2012 г. През 2014 г. се хабилитира като доцент с монографичен труд на тема „Спортна подготовка по баскетбол на студентски отбори“.

От 2018 г. до днес доц. Ирен Пелтекова е заместник директор на Департамента по спорт на СУ. В периода 2011-2017 г. е била ръководител на катедра „Спортни игри и планински спортове“. Научен ръководител е на трима докторанти, един от които вече е защитил дисертационен труд. Тя е автор на 3 книги, 1 учебно пособие и над 60 студии, статии и доклади в научни списания и сборници в България и чужбина.

Високата обществена активност ѝ позволява успешно да съчетава преподавателската си дейност със задълженията на секретар на федерацията по корфбол, президент на СК „Фортуна Баскеткорф“ и сътрудник на „Асоциацията за студентски спорт“, както и с дейността ѝ като доброволец в областта на баскетбола.

Творческият път на доц. Ирен Пелтекова е придружен с постоянен стремеж към непрестанно усъвършенстване. Доказателство за това са множеството лицензи и сертификати, които тя придобива чрез различни форми на допълнителна квалификация.

Данни за изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

От представената от доц. Ирен Пелтекова справка става ясно, че кандидатката е изпълнила изискванията за заемане на академичната длъжност „Професор“ по споменатото по-горе професионално направление в следните граници:

- ***Група А, показател 1*** – Дисертационен труд (защитен през 2012 г.)
– 50 т.

- **Група В, показател 3** – Хабилизационен труд – разработена и публикувана монография в обем от 160 стр. („Оценяване на техническите умения по баскетбол“), насочена към професионалната подготовка на учителите по физическо възпитание и спорт – **100 т.**

- **Група Г:**

- **показател 5** – Публикувана книга на базата на защитения дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ в обем от 213 стр. („Университетски баскетбол“) – **75 т.;**

- **показател 6** – Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация – 2 бр. (самостоятелно) – **60 т.;**

- **показател 7** – Статии и доклади, публикувани в нереперирани издания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни толове – 15 бр. (13 самостоятелни) – **136,25 т.**

Общото изпълнение за гр. Г е **271,25 т.**, при минимално изискване 200 т.

- **Група Д** – изпълнени **150 т.**, при минимално изискване 100 т.:

- **показател 11** – Цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация – 5 бр. – **75 т.;**

- **показател 12** – Цитирания в монографии и колективни толове с научно рецензиране – 5 бр. – **50 т.;**

- **показател 13** – Цитирания или рецензии в нереперирани списания с научно рецензиране – 5 бр. – **25 т.**

- **Група Е** – изпълнени **180 т.** при минимално изискване 100 т.:

- **показател 15** – Ръководство на успешно защитил докторант (в сътрудничество с научен консултант) – **20 т.;**

- **показател 16** – Участие в национален научен или образователен проект – 6 проекта – **90 т.;**

- *показател 18* – Ръководство на национален научен или образователен проект – 2 проекта – **60 т.**;

- *показател 21* – Публикуване на университетско учебно пособие или научно пособие, което се използва в училищната мрежа – 1 бр. в обем от 140 стр. („Баскетболни състезания“ - в съавторство) – **10 т.**

Общият обем на реализираните от кандидатката точки е **751,25 т.** при минимални национални изисквания за длъжността „професор“ **550 т.**

Оценка на учебно-преподавателската дейност

Доц. Ирен Пелтекова е висококвалифициран преподавател по физическо възпитание и спорт и притежава много добри педагогически умения за провеждане на ефективен учебно-тренировъчен процес по баскетбол. Доказателство за това са постиженията ѝ в учебния процес със студентите от различните факултети, учебни дисциплини и форми на обучение както в бакалавърската, така и в магистърската степен на Софийския Университет.

Общият хорариум на нейната учебна заетост през последните 5 години възлиза на 4 314 учебни часа, от които 3 176 са учебна заетост. Високото качество на нейната педагогическа и треньорска дейност се подкрепя и от следните факти:

- 3 пъти студентски шампион по баскетбол и носител на още 5 медала от Националната студентска група;
- носител на редица международни награди и успехи, между които 6-то място на Европейското първенство по баскетбол 3x3 през 2015 г.
- обявявана за Треньор на годината на СУ „Св. Климент Охридски“ през 2008 г. и 2014 г.

Обща характеристика на представената научна продукция

В конкурса за професор доц. Ирен Пелтекова участва с общо 20 научни труда, подробна информация за които бе дадена по-горе.

Научната продукция на кандидатката е посветена на теоретико-методическите и приложни аспекти на обучението и тренировката в условията на висшето училище. Тя е резултат от системна изследователска и експериментална работа върху богат фактически материал.

С известна условност, научната продукция на доц. Пелтекова може да бъде отнесена към три предметни области:

Първото направление обхваща 6 научни публикации (1, 3, 6, 11, 18 и 20), които са посветени на проблемите на професионалната подготовка на спортно-педагогическите кадри.

Оценявам високо познавателната и приложна стойност на включената тук монография, която има определен принос към обучението и усъвършенстването на спортните педагози от всички български университети, подготвящи учители по физическо възпитание и спорт.

Като приноси в това направление могат да бъдат посочени също:

- разработването на организационните насоки за подготовка и провеждане на състезания по баскетбол за ученици и студенти, както и конкретните практически препоръки към учителите по физическо възпитание и спорт, които изпълняват треньорски функции (3, 11);

- разкриването на някои важни професионални компетенции и личностни качества на учителите по физическо възпитание и спорт, преподавателите по спорт и треньорите по баскетбол, които са в пряка зависимост с тяхната мотивация и качество на обучението им в специализираните висши училища (11, 18, 20).

Второто направление отразява приносите на кандидатката, свързани със спортната подготовка на студентите от учебно-профилираните групи по баскетбол. На този проблем са посветени 8 от представените публикации (2, 4, 5, 10, 12, 13, 15, 16). По-съществените приноси тук са свързани с:

- разработване и внедряване в обучението на профилираните групи по баскетбол на два методически модела, които успешно могат да бъдат прилагани в практическите занимания със студенти от профилираните групи на всички български университети (2);

- разкриване на особеностите на кондиционната подготовка в условията на висшите училища и разработване и внедряване в практиката на специализирана програма за физическа подготовка на студентите преди и по време на учебната година (2, 4, 5, 13);

- проучване върху организацията на заниманията по баскетбол във висшите неспециализирани по спорт училища и повишаване на нейното качество чрез подобряване на общата моторна плътност на урока по баскетбол (15 и 16);

- въвеждане в обучението по баскетбол на научно-обосновани механизми за установяване на функционалната работоспособност на всеки студент, което позволява на преподавателите успешно да управляват параметрите на прилаганите тренировъчни натоварвания (10).

Третото направление на научните търсения на доц. Ирен Пелтекова може да бъде условно формулирано като „Компетенции на преподавателите по физическо възпитание и спорт“ (7, 8, 9, 14, 17, 19). Основният приносен момент тук е свързан с разкриването на механизмите за прилагане на самооценката и оценката на студентите като важен подход за повишаване качеството на обучението и развиване на личните и професионални качества на преподавателите във висшите училища.

Считам за уместно специално да отбележа, че представените научни трудове са написани на много добър език и стил и са добре онагледени. Това е още едно доказателство за качеството на научната продукция на кандидатката за професор. Справката за цитиранията е напълно коректна.

В дух на колегиалност и доброжелателност приемам за нужно да направя и някои критични бележки и препоръки:

- считам, че вместо „технически умения“ по-правилно е да се използва терминът „техничко-тактически умения“;
- общоприето е цитираните автори в библиографската справка да бъдат подредени по азбучен ред на фамилиите;
- не са проверени и коригирани имената на цитираните автори – само в Монографията има погрешно изписани повече от 5 фамилии на известни спортни и баскетболни специалисти – Зациорский, Вальтин, Коузи, Скворцова, Фостър, както и повторение на един от литературните източници (№ 61 и № 228).

В заключение: Представената за участие в конкурса научна продукция на доц. Ирен Йорданова Пелтекова - доктор напълно отговаря на изискванията както на Закона за развитие на академичния състав в Република България, така и на Правилника за неговото прилагане на СУ „Св. Климент Охридски“, за придобиване на академичната длъжност „Професор“. Установените научни и научно-приложни приноси, както и цялостната преподавателска и изследователска дейност на кандидатката я определят като висококвалифициран и признат лектор и изследовател в тематичната област на конкурса.

На основата на всичко това считам, че има достатъчно научни аргументи да дам своя **положителен вот** относно кандидатурата на **доц. Ирен Йорданова Пелтекова – доктор** за заемане на академичната длъжност **„Професор на СУ „Св. Климент Охридски“** в област на висшето образование **1. Педагогически науки**, професионално направление **1.3. Педагогика на обучението по... (физическо възпитание и спорт – баскетбол)**, за нуждите на **Департамента по спорт**.

27.10.2020 г.

София

Рецензент:.....

(проф. К. Църов, доктор)